

KAYISI VE KAYISI ÜRÜNLERİ GELİŞTİRME UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

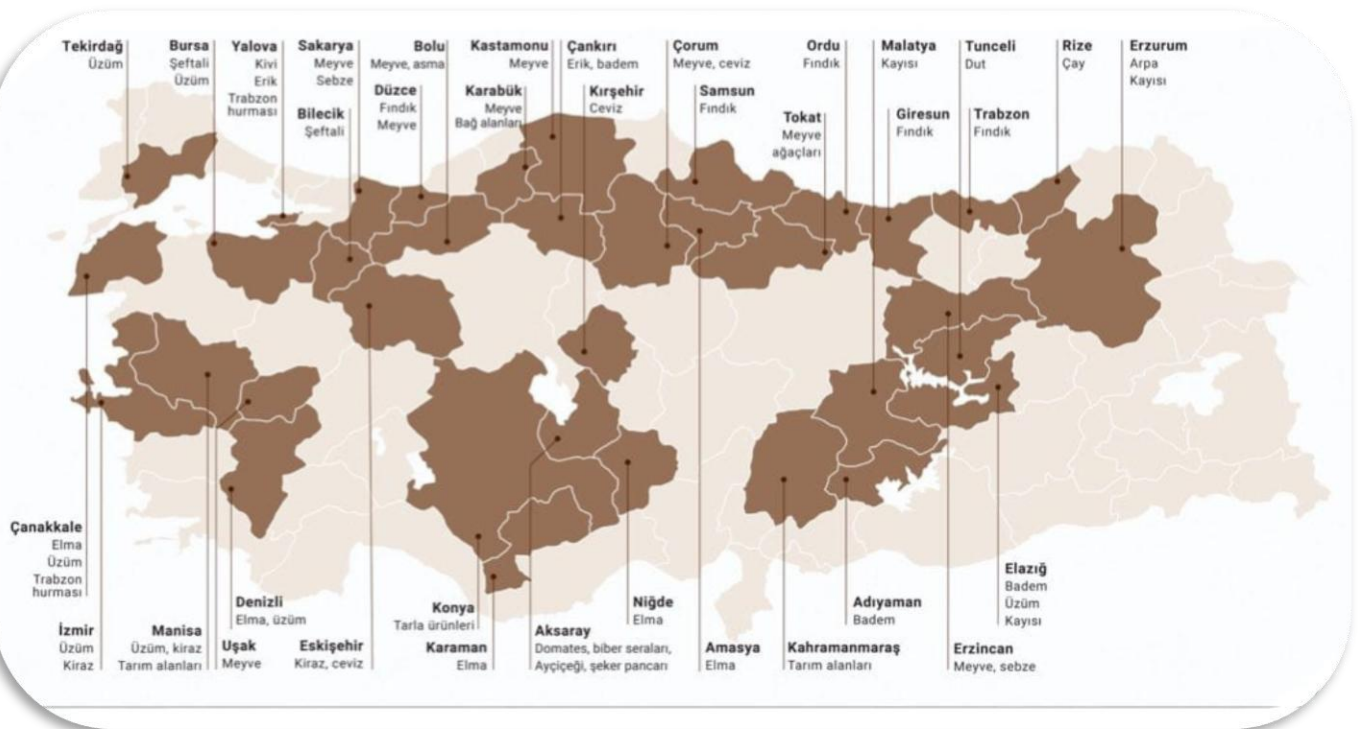
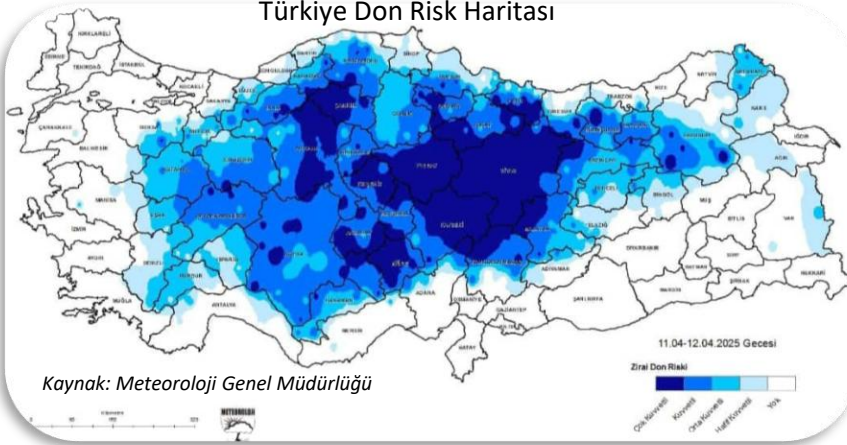
Zirai Don Raporu

Tarımsal üretim, dünya genelinde milyonlarca insanın geçim kaynağı olmasının yanı sıra gıda güvenliğinin sağlayan yegâne unsurdur. Bununla birlikte tarımsal üretim, yapısı gereği birçok risk ve belirsizliği içerisinde barındırmaktadır. Doğal afetler ve iklim olayları gibi riskler, üretim miktarı ve kalitesi üzerinde oldukça etkilidir. Tarımsal üretimin en dikkat çekici risklerinden olan zirai don, sıcaklığın bitkilerin dayanıklılık sınırlarının altına düşmesi sonucu oluşan ve genellikle ciddi ekonomik kayıplara yol açan bir doğa olayıdır. Bu olay, özellikle hassas bitki türlerinin üretildiği bölgelerde büyük tehdit oluşturmaktadır. Zirai donun tarımsal üretime etkileri, ürün kayıpları, üretim maliyetlerinin artması ve ekonomik sürdürülebilirlik üzerindeki olumsuz yansımalar şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Türkiye'nin geniş bir bölümünde 12-13 Nisan 2025 tarihlerinde sıcaklıkların aniden düşmesi ile kuvvetli ve orta kuvvetli yaşanan zirai don hadisesi birçok meyve türünün yanı sıra tarla ürünlerinde de hasarlara neden olmuştur.

Türkiye Don Risk Haritası

KAYISI VE KAYISI ÜRÜNLERİ GELİŞTİRME UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Zirai Don Raporu

Kayısı, iklim koşullarına karşı oldukça hassas bir bitki olup, özellikle ilkbahar aylarında meydana gelen ve zirai don oluşturan sıcaklıklara karşı oldukça hassastır. Kayısı yetiştiriciliğinin yoğun olarak yapıldığı Malatya, Elazığ (Baskil, Ağın, Keban), Kahramanmaraş (Elbistan) ve Sivas (Gürün) illerinde 12.04.2025 tarihinde sıcaklık ölçüm değerleri $-13,9^{\circ}\text{C}$ ile $-1,5^{\circ}\text{C}$ ile arasında gerçekleşmiştir. Bununla birlikte sonraki gün olan 13.04.2025 tarihinde ise sıcaklıklar $-4,8^{\circ}\text{C}$ ile $2,3^{\circ}\text{C}$ arasında ölçülmüştür.

Kayısı ağaçlarının çiçeklenme ve meyve tutumu dönemlerinde yaşanan bu sıcaklık düşüşleri, ilk incelemelere göre %100'e yakın oranda ürün kaybına neden olarak çiftçilerin gelirlerini ciddi şekilde azaltabilecek boyutlara ulaşmıştır. Meydana gelen zirai don, şiddeti itibari ile mevcut yılın ürün kaybının yanı sıra ağaçlarda bazı fizyolojik düzensizliklere yol açarak takip eden yıllardaki ürün miktarını da azaltabilecek düzeydedir.

Ağaçlarda zirai don neticesinde doku zararı, sürgün kurumaları, anormal sürgün çıkışları gözlenebilecektir. Ayrıca dal ve gövdede oluşabilecek don çatlakları neticesinde bakteriyel ve fungal hastalıklarda artış ile birlikte ağaçlar hassaslaşacak hastalık ve zararlılara karşı tolerans düşecektir. Yeni tesis edilen bahçelerde ve fidanlıklarda fidan kurumalarının yaşanması beklenen sonuçlar arasında yer almaktadır.

Yetiştiricilik bölgelerinde büyük oranda ürün kaybı yaşanacağından zirai mücadele ve yıllık bakım faaliyetlerinin teknik talimatlara göre aksatılmadan yapılması gerekmektedir.

Yıllık bakım işlemleri ile zirai mücadele açısından yapılması gereken faaliyetler için zararın tüm boyutlarının belirlenmesi önem arz etmektedir. Bunun için de 2 haftalık bir sürenin yeterli olacağı değerlendirilmektedir.

Merkezimiz, Ziraat Fakültesi ile birlikte konu ile ilgili bilgilendirme faaliyetini en kısa sürede gerçekleştirecektir.

Yaşanan zirai don olayının neticesi olarak 2025 yılı kayısı rekoltesinde büyük miktarlarda düşüş olacağından piyasa fiyatlarında önemli değişkenlikler gözleneceği değerlendirilmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı ekipleri tarafından gerçekleştirilen zarar tespit çalışmaları tamamlandığında zararın boyutları daha net bir şekilde ortaya çıkacaktır. Bu süreçte üreticilerimizin, resmi kurumlar ile TARSİM ihbar hatlarına gerekli ihbarlarını yapmaları önemlidir.

Zirai don nedeni ile zarar gören üreticilerimize ve ülkemize geçmiş olsun.

